

národní kulturní památka

PÍSEK

Kamenný most

NEJSTARŠÍ DOCHOVANÝ MOST
V ČESKÉ REPUBLICĚ

www.pisek.eu

Model Kamenného most s původními věžemi, vlevo Pražská brána při vstupu do města (Prácheňské muzeum)

Povodeň 13. srpna 2002

Tomáš Štětka, akvarel, 1897

Svatojánská slavnost

Vory na Otavě v Písku

ROZMĚRY MOSTU

délka 110 m • šířka 6,25 m • výška nad hladinou ca 5,5 m • 6 půlkruhových oblouků o rozpětí 8 m • 1 segmentový oblouk o rozpětí 13 m (sloužil k proplouvání vorů).

LINIE mostu je proti proudu mírně vypjatá, pilíře opatřeny klínovitým břitem a chráněné ledolamy. **5**

V **ZÁBRADLÍ** je ve třech vrstvách po obou stranách mostu uloženo 611 žulových kvádrů, z toho je 37 kvádrů nových, z doby po povodni v srpnu 2002. Na několika místech jsou do něj vytesána data významných oprav mostu: RESTAURATUS 1544 • 69 (pravděpodobně část data 1569) • 1770 • 1842 • REPARATUM 2002. **6**

Všechny **SOCHY NA MOSTĚ** jsou kopiemi, originály jsou vystaveny v lapidáriu Prácheňského muzea.

1 SV. JAN NEPOMUCKÝ a andělé se štíty „čas k mlčení“ a „čas k mluvení“; žulový sokl se znakem města neznámý autor • ca 1720-1740 • hrubozrný pískovec.

2 KALVÁRIE: Kristus na kříži, Panna Marie, Máří Magdalena, apoštol Jan sochař Jan Hammer • 1757 • hrubozrný pískovec • Kříž byl posledním originálem na mostě než jej v lednu 2007 strhnul orkán Kyrill.

3 SV. ANTONÍN PADUÁNSKÝ neznámý autor • 1770 • hrubozrný pískovec • Dar Jana Filipa Běšina z Běšín, jehož erb je vytesán do žulového podstavce.

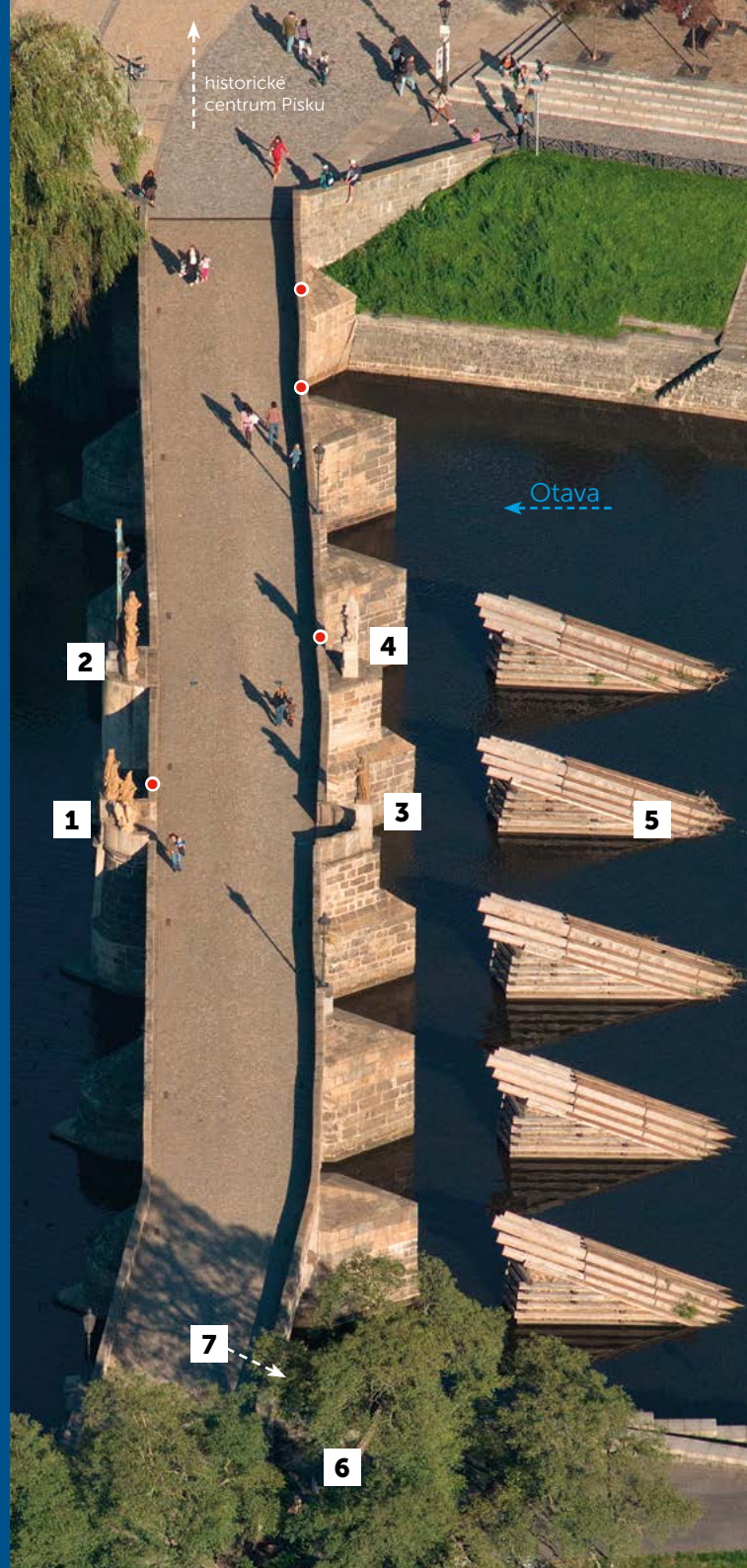

4 SV. ANNA SAMOTŘETÍ s Pannou Marií a Ježíškem neznámý autor • ca 1770 • mušlový vápenec.

6 Akát u paty mostu odolal tisícileté vodě v r. 2002 a jeho kmen chránil část mostu před nárazy plouvoucích trosek, dostal proto titul **STROM HRDINA**.

7 Fragментy mostních věží nalezené při opravách • Informační tabule o povodních.

RYBY plavoucí pod mostem jsou tlouští (jelec tloušť, *squalius cephalus*).

Dávná obchodní cesta, spojující české země s Bavorskem a Horními Rakousy, zvaná „Zlatá stezka“ (Semita Aurea) překračovala zlatonosnou Otavu u Písku brodem, který byl nahrazen přemostěním. Přesná léta budování píseckého mostu neznáme, nejstarší písemné zprávy o jeho existenci pocházejí z doby panování Karla IV. z let 1348 a 1351. Z kamenických značek však lze usuzovat, že most byl postaven ve třetí čtvrtině 13. století, v letech vlády Přemysla Otakara II., stejnou stavební hutí, která postavila ve Písku a na Zvíkově další raně gotická díla.

Stavba je vyzděna z kvádrů povltavské žuly spojených vápennou maltou a kovářskými skobami. Na obou březích byla chráněna mostními věžemi, které se do současnosti nedochovaly. Levobřežní věž se zřítíla roku 1768 během povodně i s hlásným, druhá byla úmyslně stržena kvůli nárokům na dopravu roku 1825. V 18. století obraz mostu změnila barokní sochařská výzdoba.

Od dob Marie Terezie bylo po dvě století za průjezd přes most vybíráno mýto. Ještě na začátku 90. let 20. století přes něj jezdily městské autobusy, nyní již slouží pouze pěším. Před koncem 20. století proběhla generální rekonstrukce mostu. Při ní mj. došlo k ukotvení jeho základů do skály a díky tomu o několik let později přestál tisíciletou vodu. Barokní sochy byly zrestaurovány a nahrazeny replikami.

Při katastrofální povodni v srpnu 2002 strhla voda z mostu jednu sochu anděla a většinu kamenného zábradlí. Voda v době největší kulminace dosahovala až 2 metry nad vozovku a z mostu byl viditelný pouze kříž s Kristem a části soch. Krátce po povodních byl zprovozněn s provizorním dřevěným zábradlím. Stržené komponenty byly vyloveny z řeky a znovu nainstalovány, nalezla se i většina dobových kamenů na zábradlí. Oprava byla uzavřena slavnostním nasvícením mostu 12. května 2003.

V roce 2007 byl ustanoven oficiální název „Kamenný most“. Místní jej však obvykle nazývají „starý most“. Známé je také označení „Jelení most“ podle pověsti vyprávějící, že jako první přes něj přeběhl jelen z píseckých lesů. Kamenný most v Písku je nejstarším dochovaným mostem v Česku a časově druhým kamenným po zaniklém pražském Juditině mostu. Pro svou mimořádnou kulturně historickou hodnotu byl r. 1989 vyhlášen národní kulturní památkou.